

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	1.Kf.700.223/2023/7.
A felperes:	Felperes (felperes címe.)
A felperes képviselője:	dr. Hajnal Emese ügyvéd (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	Országos Rendőr-főkapitányság (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Benkő Monika Andrea kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	rendvédelmi egészségkárosodási járadékkal kapcsolatos közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (10., 18. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 11., valamint - a 16. sorszám alatt kijavított - 14. sorszám alatti végzésével kijavított 52.K.700.766/2022/8. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 35.000 (harmincötezer) forint elsőfokú perköltséget.

A kereseti és fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2002. július 1. napjától állt hivatásos szolgálati jogviszonyban az alperessel, az utolsó beosztása szerint kiemelt főnyomozóként, rendőrszázados rendfokozatban. A felperesnél diagnosztizált vérképzőszervi daganatos betegséggel összefüggésben a I. fokú szakértői szerv a határozatszám1. számú határozatával hivatásos szolgálatra alkalmatlannak minősítette, az össz-szervezeti egészségkárosodását 70%-ban állapította meg. A fentiekre figyelemmel az alperes a felperes szolgálati viszonyát a határozatszám2 számú határozatával 2020. október 31. napjával megszüntette; a határozatszám3. fmi. számú határozatával pedig havi 388.220 forint rendvédelmi egészségkárosodási járadékra (a továbbiakban: járadék) való jogosultságot állapított meg a részére.

[2] A felperes Budapest Főváros Kormányhivatala határozatszám4 iktatószámú határozata értelmében 2020. november 1. napjától havi 156.610 forint rokkantsági ellátásban részesült. A rokkantsági ellátásról való tudomásszerzését követően az alperes a határozatszám5 fmi. számú határozatával módosította a járadékot megállapító határozatát, levonva a járadék összegéből a rokkantsági ellátás összegét. A rokkantsági ellátás összegének változása miatt a járadék összegét az alperes a határozatszám6 számú, a határozatszám7 számú, majd a határozatszám8. számú határozatokkal ismét módosította. Utóbbi határozatában a felperesi járadék mértékét a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 82/G. § (2) bekezdés b) pontja alapján akként számította ki, hogy a felperes részére járó távolléti díj 70%-ának bruttó 388.220 forint összegéből levonta a Magyar Államkincstár által folyósított rokkantsági ellátás 164.230 forint összegének felbruttósított 218.973 forint összegét, így a járadék havi összegét bruttó 169.247 forintban határozta meg.

[3] Az alperes fenti, határozatszám8. számú határozatával szemben a számítás módja miatt előterjesztett felperesi szolgálati panaszt a belügyminiszter a határozatszám9 számú határozatával elutasította arra alapítottn, hogy az alperes a járadék összegét az ellátás bevezetésének céljára is tekintettel helytállóan határozta meg.

A felperes keresete, az alperes védírata

[4] A felperes az alperesi határozat és a panaszt elutasító határozat elleni keresetében elsődlegesen a határozatok megváltoztatását és a járadék összegének akként történő megállapítását kérte, hogy a távolléti díj 70%-os bruttó összegéből a rokkantsági ellátás nettó összege kerüljön levonásra. Másodlagos kereseti kérelme a határozatok megsemmisítésére, valamint az alperes új eljárásra és új határozat hozatalának kötelezésére irányult. Álláspontja szerint az alperes jogellenesen vonta le a távolléti díjból a rokkantsági ellátás felbruttósított összegét, számítását sem a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja tv.), sem a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Tbj.), sem pedig a Hszt. rendelkezései nem indokolják. Az alperes számításánál a rokkantsági ellátás felbruttósításával keletkezett járulék összege csak egyfajta hibás számítási alapot képez, az nem kerül befizetésre a központi költségvetés részére, eltűnik.

[5] Az alperes védiratában a számítási módszer jogszerűségére hivatkozással a kereset elutasítását kérte. Rámutatott, hogy a távolléti díj összegét adó- és járulékfizetési kötelezettség terheli, ebből kell levonni a rokkantsági ellátás nettó tételét. Amennyiben egy nettó tételt kell levonni a bruttó összegből, akkor vagy mindkét tétel bruttó, vagy mindkét tétel nettó összegét kell alapul venni, ellentétes esetben a torz számítás helytelen eredményre vezet.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[6] Az elsőfokú bíróság az ítéletével a belügyminiszter határozatszám9 számú határozatát az alperes határozatszám8. számú határozatára kiterjedően akként változtatta meg, hogy a járadék havi összegét 223.990 forintban állapította meg. Indokolásában a Tbj. 5. § (1) bekezdésére és (2) bekezdés da) alpontjára, 22. § (1) bekezdés c) és r) pontjaira, valamint az Szja. tv. 8. § (1) bekezdésére, 3. § 23. pont l) alpontjára és 21. pont f) alpontjára utalással kifejtette, hogy a felperes 388.220 forintra jogosult, mely nem ilyen összegű távolléti díjnak tekintendő, hanem a távolléti díj 70%-ával megegyező összegű ellátásnak, amely a rá vonatkozó jogszabályok szerint adózik. Amennyiben ezen összeg többféle jogcímen jár, az egyes részösszegek a rájuk vonatkozó jogszabályok szerint adó- illetve járulékkötelesek. Amennyiben a felperes távolléti díjra lenne jogosult, akkor az adó- és járulékokkal csökkentett összeg járna a számára, azonban mivel nem távolléti díjra jogosult, a neki járó ellátás nem a távolléti díjra vonatkozó jogszabályok szerint adó- és járulékköteles, hanem a rokkantsági ellátásra, illetve a járadékra vonatkozó jogszabályok szerint. A felperes egy elméleti összegre, bruttó 388.220 forintra jogosult, azonban ezen összeg kétféle jogcímen jár neki. A különböző összegek után az ezen jogcímekre vonatkozó jogszabályok szerint kell megfizetni az adó- és járuléktérhet. A rokkantsági ellátás adó- és járulékmentes, az ezért nettó összegben veendő figyelembe. A munkavállaló nem a nettó összegre jogosult, amelyet a munkáltató a részére a járulékok levonása után folyósít, hanem a bruttó összegre; a jövedelem a kinevezési okiratban meghatározottak szerint mindig bruttó összeg. Ezen összeg egy részét a munkáltatótól a munkavállaló nem kapja meg, mert a munkáltató az adót és járulékot a központi költségvetésbe befizeti, a befizetés ténye azonban nem változtat azon, hogy a távolléti díj bruttó összeg. A rokkantsági ellátás nem „bruttósítható fel”, és a járadék összegét nem adó- és járulékkal növelt összegben csökkenti; a felperes esetében a 388.220 forint egy része adó- és járulék nélkül képezi ezen összeg részét. A személyi jövedelemadó bevalláshoz készített munkáltatói igazolás szerint a felperes 2021. évben 2.059.536 forint összegű adóalapba tartozó jövedelemben részesült, mely irat alátámasztja azon hivatkozását, hogy nem távolléti díjat kap havi 388.220 forint összegben. Jogszabály nem teszi lehetővé, hogy a rokkantsági ellátást adóval vagy járulékokkal növelt összegben vegye figyelembe az alperes, az Szja.tv. 1. számú melléklet 1.2. pontja értelmében az ugyanis adómentes bevételnek minősül. Alaptalan az az alperesi hivatkozás, hogy a felperesi számítási móddal a felperes ténylegesen magasabb jövedelemhez jutna azokhoz képest, akik társadalombiztosítási ellátásban nem részesülnek. A különböző jogcímenek járó juttatásokhoz kapcsolódó adó- és járulék mértéket ugyanis a jogszabály határozza meg, ezek mértéke eltérhet egymástól. A felperes nem eshet el a rokkantsági ellátás egy részétől azért, mert a rokkantsági ellátás a rá vonatkozó adó- és járulékfizetési szabályok miatt a vele azonos összegű távolléti díjtól eltérő összegű nettó jövedelmet eredményez; nem kaphat a jogszabályban meghatározott összegnél

kisebbségi összeget csak azért, mert a más jogcímen jövedelemben részesülők alacsonyabb összegű nettó jövedelemben részesülnek. Mindezek alapján a rokkantsági ellátást helyesen nettó összegben kell figyelembe venni, ezzel a nettó összeggel kell csökkenteni a távolléti díj bruttó összegét; a fennmaradó járadék pedig a rá vonatkozó szabályok szerint adó- és járulékköteles.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[7] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet jogszabálysértő, téves jogértelmezésen és okszerűtlen következtetéseken alapuló megállapításokat tartalmaz, továbbá annak meghozatala során az elsőfokú bíróság nem tett eleget teljes mértékben az indokolási kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság a Hszt. 82/G. § (2) bekezdését helytelenül értelmezte, mely értelmezés sérti a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 2. § (2) bekezdését és a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (1) bekezdését, mert nem biztosította a jogszabályok érvényesülését, jogsértés hiányában változtatta meg az alperesi határozatot. Az elsőfokú ítélet nem felel meg az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési klauzulának, miszerint a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával összhangban kell értelmezni, melynek során azt kell feltételezni, hogy a józan észnek megfelelő, erkölcsös és a gazdaságos célt szolgáló.

[8] A Hszt. 82/G. § (2) bekezdés b) pontja szerinti művelet során a távolléti díj 70%-ának megfelelő összeg bruttó összeg, míg a rokkantsági ellátás nettó jövedelem. Nettó és bruttó összegeket összehasonlítani, egymásból kivonni nem lehet, ezért a rokkantsági ellátást bruttóított számítással kell figyelembe venni. Helyes számítással a két bruttó összeg különbözetét vette alapul, és az így kapott járadék bruttó összegét terheli 25%-os adó- és járulékfizetési kötelezettség, amely a költségvetésbe kerül befizetésre. Az elsőfokú ítéletben foglalt számítás helytelen, indokolása nem jelöli meg azt a konkrét jogszabályi rendelkezést, amelyet megsértett volna. Nem állította, hogy a felperes távolléti díj címén lenne jogosult ellátásra; a felperes a Hszt. 82/G. § (2) bekezdés b) pontja szerint megállapított járadékra jogosult, melynek számítását a fenti jogszabályhely rögzíti. A felperes nem a távolléti díj 70%-ának megfelelő összegre jogosult, hanem ennek a rokkantsági ellátással csökkentett összegére. Az elsőfokú ítélet a Hszt. 82/G. § (2) bekezdésébe ütközően állapította meg, hogy a felperes az ellátásra többféle jogcímen jogosult, ezzel szemben tőle nem részesül két jogcímen ellátásban. Volt munkáltatóként a részére a Hszt. 82/G. § (2) bekezdése alapján csak egy jogcímen fizet ellátást, járadékként. Erre figyelemmel az adót és járulékot nem a járadék egyes elemeiből kell külön-külön levonni, hanem magából a járadékból. Az ellátás nem részösszegeként külön-külön adózik, hanem a Hszt. 82/G. § (2) bekezdés b) pontja szerinti számítás alapján megkapott összegből kell az adót és a járulékot levonni és a költségvetésbe befizetni. Rokkantsági ellátás jogcímen nem folyósít a felperesnek ellátást, azt a felperes a nyugdíjfolyósító szervtől veszi fel adó- és járulékmentesen. A felperes a nyugdíjfolyósító szervtől teljes összegben megkapja a rokkantsági ellátást, tőle pedig a járadékot, mely utóbbi összeg után 25%-os adót és járulékot számol. A rokkantsági ellátásból adót és járulékot nem von le és nem fizet be a költségvetésbe, az az összeg csupán számítási alapot képez. Mindezek alapján a felperes nem kap tőle két jogcímen juttatást, amely után kétféleképpen

kellene adóznia. Az elsőfokú ítélet sérti az Szja. tv. 8. § (1) bekezdését, 3. § 21. pont f) alpontját, valamint a Tbj. 37. § (1) bekezdését és 25. § (2) bekezdését.

[9] Nem derül ki az elsőfokú ítéletből, hogy a számítását mely konkrét jogszabályi rendelkezés nem teszi lehetővé. Nem sértette meg az Szja. tv. és a Tbj. fenti rendelkezéseit, a felperes a rokkantsági ellátást levonásmentesen megkapta, ő pedig csupán a járadékot terhelő adó- és járulékkerheket vonta le. A felperes ezért nem esett el a rokkantsági ellátás egy részétől, azt a nyugdíjfolyósító szervtől teljes egészében megkapta; a felperes adóbevallása is igazolja, hogy csak a járadék után adózik. A járadékszámítási művelet módját a Hszt. 82/G. § (2) bekezdés b) pontja nem határozza meg, az eltérő adó- és járulékvonzatú tételek kivonásának metodikája szakmai kérdés. A felbruttósítás egy számítási művelet, amely bevett, logikus és általános gyakorlatnak minősül. Az elsőfokú bíróság a nettó számítás elfogadásával az Alaptörvény 28. cikkében előírt értelmezésre vonatkozó alkotmányos követelménynek nem tett eleget. Adó- és járulék csak bruttó összegből vonható le, ezért szükséges a rokkantsági ellátást bruttó összegben figyelembe venni, mely összeg a számfejtés során újból nettósításra kerül, így a rokkantsági ellátás összege megegyezik a kormányhivatal határozatában meghatározott összeggel. A felbruttósítás csak egy technikai lépés, a rokkantsági ellátás után ténylegesen nem kerül adó- és járulék felszámításra. A felperes a rokkantsági ellátás összegét, amit kézhez kap, a járadék elemeként is ténylegesen megkapja.

[10] A fellebbezésében táblázatba foglalva részletezte, hogy a bruttó és a nettó összegű számítás milyen végeredményt hoz a felperes esetében. Hangsúlyozta, hogy a bruttó számítási módszert a bírói gyakorlat [EBH1999. 57. számú eseti döntés, a Legfelsőbb Bíróságnak a baleseti járadék alapjául szolgáló átlagkereset meghatározásáról és a járadék számítási módjáról szóló 1/2006. (V.22.) PK véleménye (a továbbiakban: 1/2006. PK vélemény)] is alátámasztja, amit azonban az elsőfokú ítélet teljes mértékben, indokolás nélkül figyelmen kívül hagyott, mellyel megsértette a Bszi. 13. § (1) bekezdését és a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdését. A fenti bírói gyakorlatban foglalt értelmezés a jelen esetben is irányadó, a járadék ugyanis szintén személyi jövedelemadó köteles bevétel, a kiesett jövedelem pótlására szolgál. Amennyiben nem ennek megfelelően járnánk el, az eltérő adó- és járulékvonzatú tételek kivonása torz eredményre vezetne, és a káronszerzés tilalmába ütközne. Az elsőfokú ítéletben foglalt számítási móddal a felperes magasabb jövedelemre tesz szert, mint amennyi részére abban az esetben járna, ha rokkantsági ellátásban nem részesülne. A járadék bevezetésének célja az volt, hogy a hivatásos állomány tagja egészségi alkalmatlansága esetén is részesüljön ellátásban, a korábbi távolléti díjának figyelembevételével. Az ítélet szerinti számítási móddal a felperes magasabb összeghez jutna azokhoz képest, akik társadalombiztosítási ellátásban nem részesülnek, illetve ahhoz képest is, mint amekkora járadékban ő maga részesülne abban az esetben, ha rokkantsági ellátást nem kapna. Ezért az elsőfokú ítélet sérti a Hszt. 82/G. § (2) bekezdését és 82/A. § (1) bekezdését; azok ugyanis, akik társadalombiztosítási ellátásban részesülnek, nem kerülhetnek előnyösebb helyzetbe azokhoz képest, akik ilyenre nem jogosultak. Kizárólag az alperesi számítási mód esetén érvényesülnek a Hszt. 82/G. §-ában meghatározottak, mely előírásokra annak érdekében került sor, hogy az ellátás összege ugyanannyi legyen abban az esetben is, ha a jogosult társadalombiztosítási ellátásban részesül, és abban az esetben is, ha nem. Az általa alkalmazott számítási móddal a járadék és a rokkantsági ellátás nettó összege pontosan kiadja a Hszt. 82/G. § (2) bekezdés b) pontja szerint járó juttatás összegét. Amennyiben adó- és járulékköteles tételt adómentes tétellel úgy adunk össze, hogy az adómentes tételt nem bruttósítjuk fel, akkor a kapott összeg után megállapított adó- és járulék levonását követően alacsonyabb nettó összeget kapunk, mintha az adómentes tételt felbruttósítottuk volna. Ekkor áll elő az a helyzet, hogy az eredményt terhelő adó- és járulék az egyébként mentes tételből is

ténylegesen levonásra kerül, ezért a felbruttósítás elkerülhetetlen, reális eredmény csak az adómentes tétel felbruttósítása útján érhető el.

[11] Az elsőfokú ítélet sérti az Szja. tv. 1. § (3) bekezdését, mely szerint minden jövedelem adóköteles a törvény adta kivétellel. Az Szja. tv. 1. § (1) bekezdése szerint pedig az adóalapot képező bruttó jövedelemből a munkáltató elsődlegesen az adót köteles levonni. További levonást csak az adó levonását követően lehet végrehajtani, ellenkező esetben az adóalap jogellenesen csökkenne. Amennyiben a jogalkotói szándék a járadék esetében az Szja. tv. rendelkezésétől el kívánt volna térni, a Hszt.-nek erről kifejezetten rendelkeznie kellett volna. Ilyen rendelkezés hiányában az adó alapja az Szja. tv. értelmében a távolléti díj 70%-ának megfelelő bruttó összeg, és nem annak a rokkantsági ellátással csökkentett összege. Az Szja. tv. 1. § (4) bekezdése lehetővé teszi eltérő szabály alkalmazhatóságát, a felperes azonban ilyenre nem hivatkozott. Az Szja. tv. 1. § (5) bekezdése alapján magánszemély esetében is érvényesülniük kell az 1. §-ban foglalt alapelveknek. Az elsőfokú ítélet sérti a Tbj. 23. § (1) bekezdését, mely szerint a távolléti díj járulékalapot képező jövedelem, továbbá a 27. § (1) bekezdés a) pontját, miszerint a járulék alapja az Szja. tv. szerint figyelembe vett jövedelem. A Tbj. 33. § (1) bekezdése és 77. § (1) bekezdése alapján a járulékot a járulékalapot képező jövedelem után kell megállapítani és levonni. A Tbj. 1. § (5) bekezdése kötelezővé teszi számára az 1. §-ban foglalt alapelvek érvényesítését. A felperesi számítás az adóalapot jogellenesen csökkentené, ezért nincs jogi lehetőség arra, hogy a rokkantsági ellátás összege közvetlenül a bruttó távolléti díjből kerüljön levonásra. Az elsőfokú ítélet nem jelölt meg olyan konkrét jogszabályi rendelkezést, amelyet az általa alkalmazott számítási mód sért. A rokkantsági ellátás adó- és járulékmentességét megállapító jogszabályi rendelkezések nem alkalmasak a számítása jogellenességének alátámasztására, a rokkantsági ellátás ugyanis a felperesi számítással is adó- és járulékmentes maradt. Az elsőfokú bíróság jogsértő döntést hozott, mert a jogszabályok szerint megállapítható összegnél magasabb összegben határozta meg a járadékot.

[12] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A Hszt., a Tbj. és az Szja. tv. vonatkozó rendelkezéseinek felhívását követően kifejtette, hogy a perben vitás jogkérdés a Hszt. 82/G. §-ának értelmezése és alkalmazása. A Hszt. 82/G. § (1) bekezdése vetítési alapként a távolléti díj összegét jelöli meg, a jelen esetben a Hszt. 82/G. § (2) bekezdés b) pontja értelmében ez a távolléti díj 70%-a, melyből a Hszt. 82/G. § (1) bekezdése alapján le kell vonni a rokkantsági ellátás összegét. Az elsőfokú ítélet [26]-[33] bekezdéseiben foglaltak szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályok együttes és helyes értelmezése alapján állapította meg, hogy az alperes bruttó számítási módszere jogszabálysértő. Kétféle jogcímen kap juttatást: egyrészt rokkantsági ellátást a központi költségvetésből, másrészt járadékot az alperestől. Az elsőfokú bíróság nem azt állapította meg, hogy a rokkantsági ellátást is az alperestől kapja. Az alperes fellebbezésében foglalt, a felbruttósítás indokolására adott újfajta magyarázata szerint járadék jogcímen ad juttatást a részére, ezért kizárólag erre a juttatásra vonatkozó adó- és járulékszámítási szabályokat kell figyelembe vennie. Arra tekintettel tehát, hogy a rokkantsági ellátást nem az alperes folyósítja, úgy tesz mintha annak adó- és járulékmentességét neki nem kellene figyelembe vennie. A fenti ellátást – járulékmentes jellege ellenére – felbruttósítás útján vette figyelembe az alperes, melynek jogalapjaként arra hivatkozott, hogy azért van erre lehetősége, mert a rokkantsági ellátást nem közvetlenül ő, hanem a Magyar Államkincsar folyósítja; ezen hivatkozás azonban abszurd és jogsértő. Lényeges körülmény, hogy az alperes maga is elismerte: a rokkantsági ellátás vonatkozásában felszámított adót és járulékot csak levonja, de nem fizeti be a központi költségvetésbe, ami azonban elfogadhatatlan. Kiemelte, hogy nem az

adó- és járulékfizetési kötelezettsége alól akar részben vagy egészben mentesülni, számára az is elegendő, ha az alperes az adót és járulékot bevallja és a központi költségvetésbe befizeti. A rokkantsági ellátásra számított 54.743 forint valós összeg, ennyivel kevesebbet kap ellátásként, annak levonása ténylegesen meg is történik, ezt követően azonban „nyoma veszik”, alperes általi befizetésére nem kerül sor.

[13] Az alperes által hivatkozott EBH1999. 57. számú eseti döntés és 1/2006. PK vélemény a jelen ügyben több okból sem alkalmazható. A Hszt. 82/G. § (1) bekezdése értelmében ugyanis nem a járadékból kell levonni a rokkantsági ellátás összegét, azt a távolléti díjból kell levonni, mely kivonás különbözete adja meg a járadékot. A kiindulási alap tehát – az alperes álláspontjával szemben – a távolléti díj, illetve annak 70%-a, és nem a járadék összege. Az alperes ezen alapvető tévedése azt is jelenti, hogy a számítási alap nem minősül járadéknak, így a fent hivatkozott bírói gyakorlat nem alkalmazható a jelen ügyben. Az alperes által felhívott gyakorlat a polgári jog, illetve a munkajog szabályai szerinti károkozás, azaz a kártérítési jog körébe tartozik, a károsult részére kártérítés jogcímen történő kifizetésekkel kapcsolatos. A perbeli esetben azonban károkozás nem történt, az alperes által felhívott gyakorlat teljesen más jogterületen kerülhet csak alkalmazásra. Tévesen hivatkozott az alperes a káronszerzés tilalmára is: őt ugyanis kár nem érte, így fel sem merülhet, hogy a kárát meghaladó mértékben jut kártérítéshez. Nem fordulhat elő, hogy bármilyen összeggel is gazdagodik, csak azt szeretné elérni, hogy vagy a juttatás teljes összegét, 388.220 forintot levonástól mentesen megkapja, vagy ha az alperes jogosult az adót és járulékot levonni, azt fizesse be a központi költségvetésbe. Teljes mértékben valótlan az az állítás, hogy a neki járó összegnél magasabb összeghez jutna, ha nem az alperes számítását alkalmazná a bíróság. Az elsőfokú bíróság az ítéletével a támadott határozatokat módosította, a számítási korrekciót elvégezte, ezért alaptalan az alperes arra történt hivatkozása, hogy korrekcióra, az ítéleti számítás alkalmazására nincs lehetőség, a valóságban annak nincsen akadálya.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[14] A fellebbezés alapos.

[15] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen rögzítette, a releváns jogszabályi rendelkezéseket azonban nem megfelelően alkalmazta, melyből következő téves jogértelmezése miatt jogszabálysértő döntést hozott az ügyben.

[16] A perben eldöntendő jogkérdést az képezte, hogy a Hszt. 82/G. § (2) bekezdés b) pontja szerinti számítást a rokkantsági ellátás adómentes összege tekintetében miként kell elvégezni. Ezen kérdés eldöntésével ugyanakkor a perbeli esetben szorosan összefonódott annak vizsgálata, hogy a Hszt. 82/G. § (2) bekezdésében foglaltak értelmezése és alkalmazása során az elsőfokú bíróság megsértette-e a fellebbezésben megjelölt anyagi jogi rendelkezéseket, teljesítette-e a Bszi. 2. § (2) bekezdésében és a Kp. 2. § (1) bekezdésében előírt feladatát, valamint eleget tett-e a Kp. 84. § (2) bekezdése folytán irányadó Pp. 346. §

(5) bekezdésének. Tekintettel arra, hogy a jelen ügyben a fenti eljárásjogi kifogások az anyagi jogszabálysértésekről alkotott állásfoglalás tükrében bírálhatók el, az ítéltábla elsőként a hivatkozott anyagi jogszabálysértéseket vizsgálta.

[17] A járadék összegének számítási metodikája kapcsán tévedett az elsőfokú bíróság, amikor nem tartotta alkalmazandónak az alperes által hivatkozott bírósági gyakorlatot, és tévesen következtetett a bruttó számítási mód jogszerűtlenségére.

[18] A Legfelsőbb Bíróság alperes által felhívott döntései az azokban foglalt számítási elv miatt a jelen ügyben is alkalmazandók függetlenül attól, hogy a perbeli esetben irányadó jogszabályi rendelkezés szerint mi a kiindulási összeg. Az alperes által hivatkozott – és a lent részletezett – bírói gyakorlat ugyan nem egészségkárosodási járadékról, hanem más jövedelempótló juttatásról szól, azonban a perbeli esetben a járadék összege a felperesnek járó ugyanolyan keresetpótló ellátásnak minősül, a célja a felperes megbetegedése miatt kieső kereset pótlása, a máshonnan megtérülő jövedelem – jelen esetben a rokkantsági ellátás – összegének levonását követően a káronszerzés tilalmának elkerülése érdekében. Mindezekre tekintettel tévesen érvelt a fellebbezési ellenkérelmében a felperes azzal, hogy a kiindulási összeg alperes általi helytelen meghatározása miatt a számításnál nem alkalmazandó a felhívott bírói gyakorlat.

[19] Az 1/2014. Polgári jogegységi határozattal fenntartott és a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény alkalmazása körében is megfelelően irányadónak tekintett 1/2006. PK vélemény szerint a baleseti járadék kiszámításánál figyelembe kell venni azt a társadalombiztosítási ellátást, amelyre való jogosultság a káreseménnyel összefügg. A baleseti járadék személyi jövedelemadó köteles bevételnek minősül, ezért a járadék alapjául szolgáló valamennyi összeget bruttósított számítással kell figyelembe venni. A káronszerzés tilalmának érvényesülése érdekében a számításnál le kell vonni mindazt az ellátást, amelyre való jogosultság összefüggésbe hozható a balesettel. A személyi jövedelemadó köteles bevételnek minősülő keresetpótló járadékot bruttósított számítási mód szerint kell megállapítani, mely számítás során a tényleges kárt meghaladó kártérítés elkerülése céljából valamennyi összeget, így a levonásra kerülő társadalombiztosítási ellátást is bruttó összegben kell figyelembe venni. Amennyiben a társadalombiztosítási ellátást jövedelemadó mentesen folyósítják, azt úgy kell meghatározni, mintha személyi jövedelemadó fizetési kötelezettség terhelné, ezért bruttósítani kell.

[20] Az EBH1999. 57. számú eseti döntés szerint a bruttó összegben meghatározott elvárható károsulti keresetet csökkentő társadalombiztosítási ellátást is bruttósított összegben kell számításba venni. A káronszerzés tilalmába ütközik a károsult által ténylegesen megszerzett jövedelem személyi jövedelemadó vonzatának figyelmen kívül hagyása. Az adófizetési kötelezettség miatt bruttósított számítási rendszert kell alkalmazni, tehát valamennyi összeget, így a társadalombiztosítási ellátást is bruttóként kell figyelembe venni. Amennyiben a társadalombiztosítási ellátást adómentesen folyósítják, annak összegét bruttósítani kell, ezzel a számítási móddal érhető el, hogy a károsult ne jusson a kárát meghaladó kártérítéshez.

[21] A Legfelsőbb Bíróság Mfv.I.10.630/2008/4. számú eseti döntésének indokolásában foglaltak szerint a Legfelsőbb Bíróság több eseti döntésében kimondta, hogy ha a károsult elvárható keresetét bruttó összegben határozzák meg, az ezt csökkentő társadalombiztosítási ellátást is bruttósított összegben kell számításba venni (Legfelsőbb Bíróság 57. számú elvi határozat, Mfv.I.10.184/95.).

[22] A Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.797/2009/6. számú eseti döntése szerint a jövedelempótló járadék személyi jövedelemadó köteles bevétel, ezért bruttósított számítási módszert kell alkalmazni.

[23] A fentiekből kitűnően a Legfelsőbb Bíróság gyakorlatában kialakult és a Kúria gyakorlatában is tovább él az a számítási elv, miszerint az eltérő adó- és járulékvonzatú tételek esetében a bruttó összegű juttatásból a társadalombiztosítási ellátás felbruttósított összege vonandó ki, ezzel adódhat ugyanis olyan eredmény, ami teljesíti a káronszerzés tilalmának követelményét is. Ezen bírói gyakorlatban tükröződő – az alperes által helyesen felhívott – elvnek kell érvényesülnie a felperes esetében is: a járadék adó- és járulékfizetési kötelezettséggel terhelt (bruttó) összegének kiszámításához a távolléti díj 70%-ának bruttó összegéből kell levonásba helyezni a rokkantsági ellátás összegét. Mivel a rokkantsági ellátást adó- és járulékfizetési kötelezettség nem terheli, a torz eredmény elkerülése érdekében a rokkantsági ellátás összegét fel kell bruttósítani, és az így kapott bruttó összeget kell levonásba helyezni a távolléti díj 70%-a szerinti bruttó összegből. Ebből adódik az a bruttósított összegű járadék, amelynek adó- és járulékmentes összegét kapja meg az alperestől a felperes. Amennyiben a távolléti díj 70%-ának bruttó összegéből a bruttósított rokkantsági ellátás kerül levonásra, az így kapott bruttó járadék összegből az adó és járulék levonását követően azt az összeget kapja kézhez végső soron a felperes, amit azzal a számítási módszerrel kapnánk, ha a nettó távolléti díj 70%-os összegéből vonnánk le a rokkantsági ellátás összegét. Mivel azonban a távolléti díj 70%-os összege bruttó összeg, a könyvelésnél a számviteli szabályok betartása miatt bruttó összeggel kell számolni, ennél pedig a rokkantsági ellátás felbruttósított összegének figyelembevétele adja ugyanazt a nettó végeredményt, mint a nettó számítás esetében. A felperes által jogszerűnek tartott számítás elvégzése – a távolléti díj 70%-ának bruttó összegéből a rokkantsági ellátás összegének levonásba helyezése – esetén magasabb összegű bruttó járadékösszeg adódna, melynek adó- és járulékvonzata levonását követően a felperes nagyobb összegű nettó járadékellátást kapna, mellyel jogalap nélkül gazdagodna.

[24] Éppen ez indokolja a következetes bírói gyakorlat szerint azt a bruttó számítási módot, melyet az alperes jogszerűen alkalmazott a felperes esetében. A felperes által jogszerűnek tartott számítás, a távolléti díj 70%-os összegéből a rokkantsági ellátás felbruttósítás nélküli összegének kivonása ugyanis a részére – a fenti levezetés szerint – jogalap nélküli magasabb ellátás megállapítását eredményezné. A felbruttósítás a számítás során csupán egy technikai művelet, a rokkantsági ellátás után számított adó- és járulékösszeg egy virtuális, csak a számítás során megjelenő tétel, melyet az alperes ténylegesen nem von le, és nem fizet be a központi költségvetésbe, de ilyen kötelezettsége nincs is. A rokkantsági

ellátás után számított adó- és járulékösszeg csak a számítás során jelenik meg, az a járadék bruttó összegének kiszámítását, a járadék utáni adó- és járulékteher levonását, valamint a nettó összeg felperes részére történő folyósítását követően már nem bír jelentőséggel. Mindezekre tekintettel alaptalanul koncentrált a fellebbezési ellenkérelmében a felperes arra, hogy mi történik a rokkantsági ellátás után felszámított 54.743 forint összegű járulékkal, mivel ezen tételnek kizárólag technikai jelentősége van, a felperes érvelésével szemben tényleges járulékösszeget nem képez, csupán az adó- és járuléktartalmat hordozó, illetve nem hordozó összegekkel való számítás elvégzése érdekében szükséges.

[25] Az alperes által helyesen alkalmazott bruttó számítás módszeréből világosan látható a távolléti díj 70%-os és a járadék bruttó összegéhez képest a rokkantsági ellátás összege, valamint az arra számított technikai járulék. A bruttó számítás során a rokkantsági ellátás összegét nem ténylegesen, hanem a számítás helyessége érdekében növeli a járulék összege, az ellátás sem növelésre, sem csökkentésre nem kerül ténylegesen a rá számított járulék összegével.

[26] A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság tévesen indult ki abból az alapvetésből, hogy minden, a számítás részét képező tételnek a rá vonatkozó adózási szabályok szerint kell adóznia, és ez alapján az adómentesnek tekintendő rokkantsági ellátást csak nettó összegben lehet figyelembe venni. A Kp. 84. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 346. § (5) bekezdésében ütközően nem fejtette ki az álláspontját az alperes által hivatkozott bírói gyakorlatra, és arra vonatkozóan, hogy a felbruttósítás szabálya jelen esetben miért nem alkalmazható, az egyes tételek megfelelő (az arra vonatkozó adózási szabályok szerinti) adózását az miként és milyen okból zárja ki. A jogi indokolásában csupán a Tbj. és az Szja. tv. adózásra vonatkozó szabályait emelte ki, azonban nem vezette le, hogy a Hszt. jelen perben irányadó és értelmezendő 82/G. § (2) bekezdés b) pontja szerinti számításnál miért a nettó számítási mód az irányadó. Nem vetette össze a jogszabályértelmezésnél vizsgálandó jogalkotói szándékot és a jogintézmény célját a keresetpótló juttatás mértékének számításánál a felbruttósítás intézményét alkalmazandónak tartó következetes bírói gyakorlattal. Mindezek miatt jutott arra a téves jogi következtetésre, hogy a nettó számítás a helytálló, a rokkantsági ellátás nettó összegét kell levonni a bruttó kiindulási összegből.

[27] A Hszt. 82/G. § (2) bekezdés b) pontja alapján egyértelmű, hogy a felperes milyen ellátásra jogosult, annak összegét milyen kivonás útján kell számítani, csupán a felbruttósítás technikai művelete nem derül ki, mely azonban a következetes bírói gyakorlat alapján alkalmazandó a számítás okán. Mindezekre tekintettel alaptalanul érvelt az indokolásában az elsőfokú bíróság azzal, hogy milyen ellátásra jogosult a felperes és emiatt irreleváns maradt a személyi jövedelemadó bevalláshoz kapcsolódó munkáltatói igazolásra történt hivatkozása is. Az elsőfokú bíróság a téves jogértelmezése miatt helyezkedett arra a helytelen álláspontra, hogy a bruttó számítási módszerrel a felperes a rokkantsági ellátás egy részétől eserne. A fellebbezésként fenntartott felülvizsgálati kérelem 6. oldalának közepén szereplő táblázatos kimutatás alapján az alperes egyértelműen bemutatta, hogy a bruttó számítással számított járadékból levont adó- és járulékkal a felperes nettó összegben megkapja azt a járadékösszeget, ami a távolléti díj 70%-ának nettó összegéből a rokkantsági ellátás nettó összegének levonását követően adódna. A felperes a Magyar Államkincstártól a rokkantsági ellátás teljes összegét – nem vitatottan – megkapja, ezen összeg kerül a

káronszerzés tilalmának elkerülése érdekében levonásra a felperesnek járó távolléti díj 70%-os nettó összegéből, így adódik az a nettó összeg, amit végső soron megkap ellátásként az alperestől. A bruttó összeg csupán a számítás során alkalmazandó technikai lépés, mely a könyvvitel érdekében szükséges, így kerülhető el a bruttó összeggel szemben figyelembe vett nettó összegből adódó torzítás. Megalapozott ezért az alperes azon állítása is, hogy a nettó számítással a felperes ténylegesen magasabb ellátáshoz jutna azokhoz képest, akik rokkantsági ellátásban nem részesülnek. A nettó számítással a felperes tekintetében mutatkozó pozitív diszkriminációt az elsőfokú ítélet nem nivellálhatta az arra történt hivatkozással, hogy az adózási szabályok szerint különböző jogcímen járó juttatásokhoz eltérő adó- és járulékterhek kapcsolódnak, melyet figyelembe kell venni. A fellebbezési ellenkérelemben foglaltakkal szemben az alperes kellő mértékben alátámasztotta az általa alkalmazott bruttó számítás helyességét, egyértelmű, hogy az egyes jogcímen folyósított összegeket a felperes kitől kapja és milyen összegben, a bruttó számítás jogszerűsége szempontjából nincs jelentősége a különböző jogcímű ellátások fellebbezési ellenkérelemben részletezett folyósításának.

[28] Az alperes a Bszi. és a Kp. alapvető rendelkezéseinek megsértésére hivatkozással is támadta az elsőfokú ítéletet. Az ítéltábla ezzel kapcsolatban rámutat arra, az alapelvek funkciója az, hogy keretet adjanak és segítséget nyújtsanak a törvény tételes szabályainak értelmezéséhez. Következésképpen, amennyiben a fél fellebbezésében eljárási alapelv sérelmére hivatkozással támadja az elsőfokú határozat jogszerűségét, először azt kell megnézni, hogy az általa előadott érvek kötődnek-e tételes jogszabályi rendelkezések megsértéséhez, ennek hiányában pedig azt, hogy felmerült-e az alapelvi sérelem körében értékelhető többlettényállási elem. Az alperes a fentebb kifejtettek szerint helyesen érvelt az elsőfokú ítélet jogsértő jellege mellett arra alapítottn, hogy az elsőfokú bíróság az anyagi jogszabályok téves értelmezése folytán helytelen jogi álláspontra jutott az ügyben, továbbá az irányadó ítélkezési gyakorlat figyelmen kívül hagyását ítéletében nem indokolta meg, az alkalmazandó tételes jogszabályhelyeken túlmutató, alapelvi sérelem körébe tartozó többlettényállási elemet azonban nem jelölt meg, és illet a másodfokú bíróság sem tárt fel. Ez okból a Kp. 2. § (1) bekezdésében, illetve a Bszi. 2. § (2) bekezdésében foglalt alapvető rendelkezések megsértésére alapított kifogás nem foghatott helyt.

[29] Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a felperes keresetét mint alaptalant elutasította.

[30] A pernyertes alperes a másodfokú eljárásban ugyan igényelt perköltséget, azonban annak összegét sem jogszabályhelyre utalással, sem összecszerően nem számította fel, ezért a részére az ítéltábla másodfokú perköltséget a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1)-(2), (5) bekezdéseire és 82. § (3) bekezdésére figyelemmel nem állapított meg. Az elsőfokú ítélet megváltoztatása nyomán az alperes az elsőfokú eljárásban pernyertes lett, ezért a részére a másodfokú bíróság az elsőfokú perköltséget a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése, 81. § (1)-(2) bekezdései és 82. § (3) bekezdése alapján a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja szerinti összegben megítélte az alperesi felszámítással egyezően. Ennek során az iratok tanulmányozására és a védírat elkészítésére 20.000 forint, a perbeli nyilatkozat

elkészítésére 15.000 forint felszámítását a másodfokú bíróság a pertárgyértékre, az ügy bonyolultságára és a kifejtett tényleges tevékenységre figyelemmel sem tartotta eltúlzottnak, ezért annak megfizetésére kötelezte a felperest. Az alperes jelenlétével tárgyalás tartására nem került sor, így arra vonatkozóan az alperes elsőfokú perköltséget nem érvényesíthetett.

[31] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű fellebbezési illeték, valamint a Itv. 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdése a) pontja szerinti kereseti illeték a felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény folytán a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[32] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[33] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2024. február 14.

dr. Antal Regina s.k.
s.k.

a tanács elnöke

dr. Bíró Péter s.k.

előadó bíró

dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia

bíró